

EWI JAARVERSLAG 2011

Samenspel tussen Economie,
Wetenschap en Innovatie voor
een betere samenleving

Inhoud

Voorwoord	1
EWI in 2011	3
Strategische doelstellingen	4
1. Economie en Ondernemerschap	5
2. Innovatie, creativiteit en kennis	6
3. Internationaal onderzoek	7
4. Kenniscentrum	8
5. Ondersteuning management	9
6. Open en innoverend bestuur	10
De EWI-managementovereenkomst en de jaarondernemingsplannen	11
Kennisbeheer bij EWI	13
Evaluaties 2011	14
Beleid en Projecten	16
1. Ondernemen en Innoveren	17
Nieuw Industrieel Beleid	18
Vergroeningseconomie	20
Waarborgregeling	21
2. Onderzoek en Innovatie	22
IOC 50th anniversary commemorative medal voor Rudy Herman	23
FRIS Onderzoeksportaal	25
Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek	26
Sociale Innovatie	28
Supercomputer	29
Vereenvoudiging onderzoeksverslaggeving	31
3. Internationaal	33
1%-norm voor O&O	34
Europaplatform	36
Europese programma's voor financiering van Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (2007-2013)	38
Vlaanderen en de Europa-2020-strategie	39
4. Communicatie	41
Bevraging communicatie	42
EWI-focus	44
Publicaties en websites	45
Interne Projecten	48
Een HR-beleidsvisie voor een jong departement	49
Op tijd betaald!	50
Project cultuur en integriteit	51

Voorwoord

Beste lezer,

Innoveren betekent **voortdurend vernieuwen**, bestaande structuren en denkpatronen in vraag stellen om te verbeteren waar nodig. Op dit vlak was 2011 voor het departement Economie, Wetenschap en Innovatie een jaar vol **uitdagingen en veranderingen**.

Om in tijden van economische crisis nog meer dan anders **mensen en middelen efficiënt in te zetten** en onze **bedrijfsprocessen** zo doeltreffend mogelijk te organiseren, gaven wij via het **Jaarondernemingsplan** niet alleen concrete uitvoering aan beleidsvoorbereidende acties, maar namen wij ook initiatieven om het performante karakter van onze organisatie te verbeteren.

Niet enkel organisatorisch, maar ook op de fysieke werkvloer voerden we een **herinrichting** door zodat iedereen comfortabel en geconcentreerd kan werken en

een optimaal rendement behalen.

Onze ambities bleven uiteraard niet enkel beperkt tot interne initiatieven. Wij concentreerden ons ook op belangrijke maatschappelijke vernieuwingen. Via het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) willen we **de duurzaamheid en competitiviteit van de Vlaamse ondernemers stimuleren** via een 'transformatief ondernemerschap'. Met het Witboek Nieuw Industrieel Beleid werken we hierrond een concreet beleidskader uit, met 4 beleidspijlers, 50 acties en een visie op de Fabriek van de Toekomst.

Naast, maar zeker niet in tegenstelling tot industriële innovatie, maakt ook het begrip **sociale innovatie** opgang. Als één van de zes knooppunten uit de conceptnota "Innovatiecentrum Vlaanderen" is het zelfs verankerd in het beleid. Werkplekinnovatie, sociaal ondernemerschap en brede ondersteunende sociale innovatie zijn drie lijnen waaraan wij via een **participatief proces van sociale vernieuwing** willen vorm geven.

Bij deze veranderingen is de communicatie met al onze stakeholders van cruciaal belang. Hopelijk is dit jaarverslag niet enkel een middel om u over onze activiteiten **te informeren**, maar ook een aanzet om verder **met u in dialoog te treden**.

Dirk Van Melkebeke,
Secretaris-generaal

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/voorwoord

EWI in 2011

Voor een vooruitstrevend en welvarend Vlaanderen

Vlaanderen laten evolueren tot een van de meest vooruitstrevende en welvarende regio's in de wereld. Dat blijft ons belangrijkste doel, ook in 2011. Die ambitie maakten we concreet in zes strategische doelstellingen met veel aandacht voor duurzaamheid, kenniscreatie en -valorisatie en een goede internationale reputatie op het vlak van onderzoek en innovatie.

* **Onze kerntaken** - EWI staat in voor de voorbereiding, de opvolging en de evaluatie van concrete actieplannen, beleidsonderzoek en regelgeving rond beleidsthema's inzake economie, wetenschap en innovatie. U leest de details over [onze kerntaken op de EWI-website](#).

* **Beleidsvaluatie** - De EWI-evaluatiecel beoordeelt de instellingen, projecten, programma's, acties en instrumenten binnen ons beleidsdomein. U vindt [de evaluatieresultaten op de EWI-website](#).

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/ewi-2011

Strategische doelstellingen

De zes strategische doelstellingen van het Departement EWI zijn **de lange termijn doelstellingen (2020)** die noodzakelijk zijn om de kerntaken van de organisatie te verwezenlijken. De doelstellingen geven zicht op wat het departement als organisatie nastreeft en waarom.

Het nemen van strategische of operationele beslissingen en het toewijzen van middelen, wordt steeds getoetst aan deze doelstellingen.

Iedere activiteit van het departement draagt dan ook bij aan de realisatie van één of meerdere doelstellingen. U vindt doorheen dit jaarverslag onderaan elk artikel waartoe het vermelde initiatief of vernieuwend project heeft bijgedragen.

De zes organisatiedoelstellingen, zoals ze in 2010 werden geformuleerd, zijn:

- Duurzaam economisch weefsel en ondernemerschap;
- Innovatie, creativiteit, kenniscreatie en -valorisatie;
- Internationale speler voor onderzoek en innovatie;
- Kenniscentrum;
- Professionele managementondersteunende diensten;
- Open en innoverend bestuur.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/strategische-doelstellingen

1. Economie en Ondernemerschap

Duurzaam economisch weefsel en ondernemerschap

Het Departement EWI bouwt het ondernemerschap in Vlaanderen mee uit en versterkt het. Hiertoe neemt het Departement EWI concrete initiatieven met betrekking tot de beleidsvoorbereiding, en wordt het als centrale partner in het Vlaamse ondernemerslandschap erkend. Deze rol situeert zich niet op het vlak van dienstverlening aan organisaties en bedrijven.

Vlaanderen moet nog meer dan vroeger het belang inzien van **ondernemerschap als motor van de economie en welvaart**. Het Departement EWI neemt en ondersteunt initiatieven om Vlaanderen in brede zin daarvoor te sensibiliseren, zonder in de plaats te treden van de beleidsuitvoerende entiteiten. Zo profileert het departement zich als promotor van ondernemerschap dat Vlaanderen een economische, sociale en ecologische meerwaarde biedt. Transformatie door innovatie vormt hierbij een sleutelproces.

Het Departement EWI vervult een belangrijke rol in de **beleidsvoorbereiding** ter ondersteuning van een **ondernemend klimaat** in Vlaanderen. Het doet dat in nauwe samenwerking met alle betrokken actoren. Om die beleidsvoorbereiding en -opvolging zo relevant mogelijk te maken, speelt het departement een coördinerende en faciliterende rol door het uitbouwen van strategische partnerschappen tussen bedrijven, de academische wereld en de overheid.

De uitvoering van dit beleid is een verantwoordelijkheid van alle entiteiten van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie, waarmee het Departement EWI concrete afspraken maakt over de wijze van samenwerken. Het departement ondersteunt de agentschappen in hun missie en waakt erover dat de portfolio van beleidsinstrumenten optimaal is, zodat de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/1-economie-en-ondernemerschap

2. Innovatie, creativiteit en kennis

Vlaanderen sturen naar meer innovatie, creativiteit, kenniscreatie en kennisvalorisatie

Het Departement EWI neemt op proactieve wijze initiatieven om Vlaanderen uit te bouwen tot een topregio voor innovatie, kenniscreatie en kennisvalorisatie, en geeft hierover de nodige adviezen aan de beleidsmakers.

Het departement sensibiliseert bedrijven, kenniscentra, burgers, ondernemers, non-profit instellingen en alle andere economische spelers voor meer creativiteit als voedingsbodem voor innovatieprojecten. Door de dialoog tussen wetenschap en maatschappij aan te scherpen wil het Departement EWI een draagvlak voor innovatie creëren bij brede lagen van de bevolking. De samenwerking tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en kenniscentra wordt geïntensifieerd. Door een betere en meer open samenwerking tussen innoverende bedrijven te faciliteren wordt het concept van 'open innovatie' verder verbreed.

Het Departement EWI stimuleert de versterking van kenniscreatie en innovatie. Het departement neemt hiertoe een leidende rol op zich bij het richten van overheidsinvesteringen op structureel relevante innovatiegebieden, en ziet erop toe dat de inspanningen niet worden versnipperd. Met dat doel wordt ook samengewerkt en overlegd met andere spelers.

Het departement draagt bij tot de versterking van innovatief talent in Vlaanderen en richt zich op de plaats en evolutie van de onderzoeker in de kennisketen (fundamenteel onderzoek → strategisch basisonderzoek en toepassingsgericht onderzoek → technologische ontwikkeling en demonstratie → productcommercialisering en marktontwikkeling → toegang tot en uitbouw van de afzetmarkt) en in de kennisdriehoek onderwijs - onderzoek - industrie/innovatie. Het Departement EWI neemt het voortouw in het opzetten van een mobiliteitsprogramma waarin mensen, kennis, competentie en middelen op een flexibele manier worden uitgewisseld. Dat leidt tot de ontwikkeling van een set van competentiemodellen die levenslange inzetbaarheid ondersteunen en zorgt ervoor dat inspanningen en investeringen gericht worden ingezet om de opbouw van kennis en competenties te maximaliseren.

Het departement stimuleert kennisvalorisatie via een duurzame en doeltreffende samenwerking tussen het bedrijfsleven, de academische wereld en de maatschappelijke actoren. Kennisoverdracht en ervaringsuitwisseling verlopen in een model van open communicatie.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/2-innovatie-creativiteit-en-kennis

3. Internationaal onderzoek

Vlaanderen op het vlak van onderzoek en innovatie internationaal op de kaart zetten

Het Departement EWI stelt zich tot doel het excellentieniveau van wetenschap in Vlaanderen op te tillen, zodat Vlaanderen zich op dit vlak duidelijk kan profileren in Europese en internationale context.

Het departement engageert zich om mee richting te geven aan een constructief langetermijnbeleid met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling. Op basis van de geïdentificeerde trends en rekening houdend met gedefinieerde focusgebieden wendt het Departement EWI de beschikbare middelen aan om onderzoek en ontwikkeling in grens- en domeinoverschrijdende programma's en projecten te stimuleren. Het departement werkt hiertoe optimaal samen met partners binnen en buiten de overheid en reikt instrumenten aan om gefocust internationaal onderzoek en ontwikkeling in Vlaanderen te faciliteren.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/3-internationaal-onderzoek

4. Kenniscentrum

Kenniscentrum binnen de Vlaamse overheid voor het aanleveren van inzichten op het vlak van economie, ondernemerschap, wetenschappelijk onderzoek en innovatie

Het Departement EWI ontwikkelt zich tot het eerste aanspreekpunt voor de Vlaamse overheid op het vlak van gegevens en analyses van economische sectoren, ondernemerschap, wetenschappelijk onderzoek en innovatie. Hiertoe positioneert het departement EWI zich binnen het geheel van studiediensten, steunpunten en strategische adviesraden die werken rond dataverwerking, indicatoren, analyses, evaluaties en studies.

Het departement bouwt strategische intelligentie op over de kennisdomeinen die onder zijn bevoegdheid/verantwoordelijkheid vallen. Het departement verzamelt tijdig correcte en relevante gegevens, interpreteert ze en verwerkt ze tot beleidsondersteunende informatie die beschikbaar kan worden gesteld aan de beleidsmakers, belangrijke partners en andere belanghebbenden om ze aan te wenden bij de beleidsvoorbereiding en beleidsevaluatie.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/4-kenniscentrum

5. Ondersteuning management

Professionele managementondersteunende diensten

De Managementondersteunende Diensten (MOD) van het Departement EWI bieden aan hun partners en klanten een professionele en competente omkaderingsstructuur en dienstverlening aan op het vlak van mensen en middelen.

De MOD organiseren een professioneel en hoogwaardig intern partnerschap op het vlak van managementondersteunende diensten, dat mensen, middelen, infrastructuur, logistiek en competentie aanreikt om de strategische doelstellingen van hun partners/klanten te helpen realiseren.

De MOD profileren zich als een kritische en onmisbare partner en dienstverlener ten aanzien van de entiteiten die ze ondersteunen, en ten aanzien van de leidend ambtenaren en de individuele personeelsleden. Ondanks die primaire ondersteunende rol verzekeren de MOD een proactieve dienstverlening, zodat de partners/klanten zich voluit op hun kerntaken kunnen richten.

Vanuit de rol als proactieve dienstverlener organiseren en consolideren de MOD zich tot een dienst waaruit de gebruikers op een flexibele manier kennis en competentie kunnen putten. Vanuit dat gegeven zullen de MOD ook studies uitvoeren en zich blijven professionaliseren voor het voeren van een geavanceerd personeelsbeleid, dat ook ruimte biedt voor nieuwe technieken en praktijken die worden geëvalueerd. Indien deze nuttig en nodig blijken te zijn, worden ze ingevoerd in het Departement EWI en aan de partners/klanten ter beschikking gesteld.

Omdat de MOD opereren als dienstverlener, leggen ze zichzelf ook strenge kwaliteitseisen op. Met dat doel gaan ze met de gebruikers in dialoog om hun behoeften te leren kennen en begrijpen, en er hun dienstverlening optimaal op af te stemmen. De samenwerkings- en kwaliteitsindicatoren worden geformaliseerd en regelmatig geëvalueerd met het oog op een optimalisering van wederzijdse inspanningen tussen de MOD en de partners/klanten die ze bedienen.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/5-ondersteuning-management

6. Open en innoverend bestuur

Open en innoverend bestuur

Het Departement EWI stimuleert openheid, creativiteit en innovatie in de werking van zijn eigen organisatie en in de samenwerking met de partners en belanghebbenden. In overeenstemming met de generieke Vlaamse overheidsdoelstelling 'Slagkrachtige overheid' wordt de klemtoon gelegd op samenwerking, efficiëntie, kwaliteit en effectiviteit, en dit via:

- bestuurlijke vereenvoudiging;
- meer doen met minder;
- innovatie op het vlak van werkwijze en instrumenten voor de verbetering van de dienstverlening;
- verbetering van het oplossingsvermogen ten aanzien van maatschappelijke uitdagingen.

Een herschikking van bevoegdheden binnen het beleidsdomein is mogelijk, indien zulks wenselijk blijkt uit een evaluatie.

Het departement zal zich in dit kader ook organiseren om, zoals bepaald in artikel 4 §2 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, voor alle aspecten waarvoor geen bijzonder beleidsuitvoerend orgaan werd opgericht, een oplossing te bieden, prioritair binnen de eigen organisatie.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/6-open-en-innoverend-bestuur

De EWI-managementovereenkomst en de jaarondernemingsplannen

MANO - Managementovereenkomst

In het kader van “Beter Bestuurlijk Beleid (BBB)”, de omvangrijke hervormingsoperatie die de Vlaamse overheid slagvaardiger moet maken, sluiten de departementen van de Vlaamse overheid voortaan **managementovereenkomsten** af met hun functioneel bevoegde minister(s). De eerste generatie loopt van 2011 tot 2015. De inspiratie hiervoor komt uit het *New Public Management (NPM)*, dat goede praktijken uit de privésector bij de overheid wil introduceren. Een van de elementen ervan is een grotere autonomie voor de topmanagers. Zij werken met prestatiecriteria, -indicatoren en duidelijk gekwantificeerde doelstellingen.

De managementovereenkomst zijn de concrete neerslag van de afspraken tussen de minister(s) en de secretaris-generaal. Strategische en operationele **organisatiedoelstellingen** bepalen hoe het departement zijn kerntaken vervult en het beleid ondersteunt. Elke managementovereenkomst bevat ook twee generieke doelstellingen: (1) het verhogen van de maturiteit van de eigen organisatie en (2) het realiseren van meetbare efficiëntiewinsten.

De EWI-managementovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Zij brengt de volgende beleidsopties in de praktijk: “Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden”, “Economie – De Open Ondernemer”, “Wetenschappelijk Onderzoek en Innovatie” en “Economisch overheidsinstrumentarium”. De overeenkomst is uiteraard gekaderd in het toekomstplan Vlaanderen in Actie (ViA) en het bijbehorende Pact 2020, het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid en het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014.

Enkele belangrijke aandachtspunten bepalen de missie en opdracht van het Departement EWI:

- bedrijven door de crisis helpen;
- meer en sterker ondernemerschap;
- een meer groene economie;
- meer groeiende ondernemingen;
- een meer innovatieve en kennisintensieve economie;
- focussen op economische clusters, thematische speerpunten en grote projecten;
- Vlaanderen tot een internationale speler maken;
- versterken van de excellentie en dynamiek van het grensverleggend, niet-gericht onderzoek;
- meer kansen voor onderzoekstalent;
- uitbouwen van een toponderzoeksinfrastructuur;
- meer gestroomlijnd en outputgedreven onderzoeksbeleid;
- administratieve vereenvoudiging.

De uitvoering van de managementovereenkomst wordt opgevolgd d.m.v. een jaarlijks voortgangsrapport. In 2011 werkte het departement EWI met informele kwartaalrapporteringen aan de ministers. De afdeling Kennisbeheer ontwikkelde een opvolginstrument waarmee de meetindicatoren en efficiëntiewinsten systematisch in kaart worden gebracht. Voordeel van kwartaalrapporteringen is de gerichte opvolging. In 2012 wordt deze methodiek opnieuw gehanteerd, met drie in plaats van vier periodieke rapporteringen.

JOP - Jaarondernemingsplan

Sterk gerelateerd aan de managementovereenkomst zijn de **jaarondernemingsplannen**. Waar de MANO een meerjarenperspectief bevat, is het ondernemingsplan er de jaarlijkse vertaling van. Per afdeling worden concrete initiatieven opgesomd. De opvolging gebeurt op “away days”, dagen waarop de directieraad in afzondering reflecteert over het verloop van het JOP en bijstuurt waar nodig. In 2011 werden drie dergelijke dagen georganiseerd; in 2012 zal de oefening twee keer worden gemaakt. Het jaarondernemingsplan voor 2011 is grotendeels gerealiseerd; het jaarondernemingsplan 2012 staat in de steigers.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/jop

Kennisbeheer bij EWI

Het is onze missie om uit te groeien tot het kenniscentrum binnen de Vlaamse overheid op het vlak van economie, wetenschap en innovatie. Om dit te bereiken hebben we in 2011 onze schouders gezet onder de toepassing van een eerste concrete actie uit het strategisch plan voor kennisbeheer : het opzetten van een enterprise-architectuur. Via een dergelijk architectuurmodel willen we kennisbeheer en IT afstemmen met onze organisatiedoelstellingen en processen, informatie en applicaties hierin een plaats geven.

Welke methode hanteren we?

Voor het beheren en ontwikkelen van onze enterprise-architectuur kozen we voor The Open Group Architecture Framework (TOGAF®). In deze open standaard staat de Architecture Development Methodology (ADM) centraal: werken in functie van de ontwikkeling en het gebruik van architectuur in een organisatie, gekoppeld aan mensen en middelen. We pasten het TOGAF-raamwerk toe binnen onze organisatie als middel om te evolueren naar de gewenste IT-structuur voor ondersteuning van het kennisbeheer: één geïntegreerde toegang tot informatie. Alle componenten van de processen en het huidige IT-landschap werden via de modelleertaal ArchiMate® beschreven, geanalyseerd en gevisualiseerd. Een speciaal hiervoor samengesteld architectuurteam bracht het traject in kaart van de huidige toestand naar de ideale gewenste situatie op het vlak van business-, informatiesysteem- en technologie-architectuur.

Concrete werkwijze

Op basis van de inbreng van proceservaringsdeskundigen tekende het architectuurteam de processen uit en documenteerde het de informatieobjecten en applicaties die doorheen het proces gebruikt worden. Na kritische analyse, het detecteren van defecten en het suggereren van mogelijke oplossingen hiervoor, ontwikkelden we een architectuurvisie en toetsten we de voorgestelde oplossingen aan de geldende methodologische principes. Vervolgens hertekenden we het proces volgens het ideale model, lijstten de informatieobjecten op en definieerden we de gewenste IT-functionaliteiten per processtap en per informatieobject. Alle informatieobjecten werden over de processen heen verzameld, geclassificeerd en voorzien van metadata. De IT-functionaliteiten werden gegroepeerd in logische en fysieke componenten.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/kennisbeheer-bij-ewi

Evaluaties 2011

2011: Beleidsevaluatie, standaarden en meta-evaluatie

2011 was een piekjaar voor evaluaties: elf evaluatiedossiers werden afgerond, terwijl er een achttal andere werden voorbereid en opgestart, waarvan de uitvoering is voorzien in 2012.

De ontwikkeling van standaarden voor beleidsevaluatie doorliep een eerste fase in 2010 (cf. jaarverslag 2010). De toepassing ervan liet nog even op zich wachten; dit was te wijten aan het ontbreken van een "case". In afwachting zijn de standaarden verder verfijnd. Ze geven aanleiding tot een degelijk uitgewerkt evaluatieluik, dat voortaan deel zal uitmaken van elke nieuwe afgesloten overeenkomst.

Evaluatie van de evaluatie

In 2011 heeft het evaluatieteam verdere stappen ondernomen om de evaluaties en het verloop ervan zelf ook te evalueren: een "evaluatie van de evaluatie (of meta-evaluatie)" dus. Het is de bedoeling om uit zowel de eigen ervaringen als uit die van alle betrokkenen - en in het bijzonder deze die het voorwerp van de evaluatie uitmaken - lessen te trekken.

Dit "natraject" van elke evaluatie wordt vanaf 2012 geïnstitutionaliseerd.

Evaluaties in 2011

Een aantal omvangrijke evaluaties werd afgerond.

Als uitloper van 2010 werd begin 2011 de evaluatie van LRM afgewerkt. Verder volgden deze van de Steunpunten Beleidsrelevant Onderzoek en van drie van de vier strategische onderzoekscentra (IMEC, VIB en IBBT), die allemaal in de eerste helft van 2011 werden afgewerkt.

Voor IMEC en VIB werd geopteerd voor een evaluatie in de breedte eerder dan in de diepte. Deze instellingen bestaan immers al enige tijd (respectievelijk sinds 1984 en 1991) en werden al verschillende keren grondig doorgelicht. Door een langere periode te onderzoeken, konden zowel de beleidsmatige als wetenschappelijke en maatschappelijk-economische impact van deze instrumenten diepgaander onder de loep worden genomen. Voor IBBT, dat recenter werd opgericht en nog niet eerder een institutionele evaluatie had ondergaan, kon de "gewone" weg worden bewandeld.

Voorts werden in het voorjaar van 2011 ook geëvalueerd: de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB), de wetenschappelijke opdracht van de Koninklijk Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen (KMDA) (zoals uitgevoerd door het Centre for Research and Conservation (CRC) van deze instelling), het project "De wereld aan je voeten!", de volkssterrenwachten, de Dag van de Klant en tot slot de Open Bedrijvendag.

In de tweede helft van het jaar werden de evaluatie van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de universitaire associaties aangepakt, alsook de (tussentijdse) evaluatie van het project "International Industrial Biotechnology Network", een project dat Vlaanderen financiert en dat is opgezet in samenwerking met en in het kader van de doelstellingen van UNIDO (United Nations Industrial Development Organisation).

Vooruitblik naar 2012

Op het menu in 2012 staan de evaluaties van VITO, ITG, Vlerick, Orpheus, F.T.I vzw, Herculesstichting, ECOOM, VABB-SHW (het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand - Sociale en Humane Wetenschappen) en PMV.

Voor VITO zal net zoals voor IMEC en VIB een meta-evaluatie worden opgezet.

Waardering voor de expertise van de evaluatiecel

Tot slot merken wij op dat de expertise die de evaluatiecel ondertussen heeft opgebouwd, meer en meer bekend raakt en gewaardeerd wordt - ook bij en door externen. Zo heeft de cel op een internationaal seminarie rond evaluatie van overheidsbeleid een aantal cases gepresenteerd, die betrekking hebben op knelpunten en problemen in het evaluatieproces. De eigen ervaring kon worden gedeeld met de andere deelnemers. Dit heeft geleid tot een aantal inzichten die bijdragen tot een optimalisatie van het evaluatieproces dat het departement hanteert.

Daarnaast heeft Sabine Borrey in oktober, op vraag van het Instituut van de Overheid en als onderdeel van de opleiding Beleidsevaluatie die dit Instituut organiseert, de evaluatiepraktijk van het departement toegelicht. Zowel de deelnemers aan de opleiding als de organisatoren vonden de toelichting erg interessant en verhelderend. Het departement werd gewaardeerd voor de transparante aanpak die in dit kader wordt gehanteerd. Collega's van RWO hebben de evaluatiecel gevraagd om deze toelichting ook te krijgen, wat ondertussen is gebeurd. Ook deze presentatie kon op veel bijval rekenen.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/evaluaties-2011

Beleid en Projecten

Het departement is met een waaier van beleidsinitiatieven bezig. Van onderzoek in Vlaamse en internationale context tot innoverend ondernemen. Via het menu aan de linkerkant komt u alles te weten over ons beleid in 2011.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/beleid-en-projecten

1. Ondernemen en Innoveren

De afdeling Ondernemen en Innoveren wil een bijdrage leveren aan het creëren van een optimaal klimaat voor bedrijven. Het beleid moet er voor zorgen dat Vlaanderen evolueert naar een innovatiegedreven economie waarvan een creatieve en ondernemende samenleving de basis vormt.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/1-ondernemen-en-innoveren

Nieuw Industrieel Beleid

NIB?

Zoals de naam laat vermoeden is het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) een 'nieuw' beleidsterrein, gericht op de transformatie van de industrie. De Vlaamse overheid wil, volledig in lijn met de doelstellingen van ViA en Pact 2020, economische groei, werkgelegenheid, duurzaamheid en competitiviteit stimuleren via actieve ondersteuning van transformatief ondernemerschap.

Hoe?

Het *Witboek Nieuw Industrieel Beleid* biedt een beleidskader bij de transformatie van de industriële sectoren en uitwerking van de visie op de *Fabriek van de Toekomst*. Dit beleidskader bestaat uit 4 beleidspijlers (economie, innovatie, competenties en infrastructuur) en 50 acties, ook op het vlak van het flankerend industrieel beleid (voornamelijk energie en grondstoffen, regelgeving, internationalisering). Sterke beleidsintegratie is hierbij een belangrijke voorwaarde tot slagen.

En nu concreet.

Bestaande instrumenten worden beter gecoördineerd en nieuwe instrumenten aangewend, zoals het TINA-fonds dat investeringen in nieuwe doorbraken in consortiaverband ondersteunt. Op 14 december 2011 lanceerde het Agentschap Ondernemen een oproep voor projecten in het teken van de *Fabriek van de Toekomst*. Deze oproep biedt specifieke ondersteuning in de vorm van sensibilisering, studies en advies, peterschapsprojecten en pilootprojecten voor het ondersteunen van transformatietrajecten en open productieconcepten.

Cruciale schakels

Twee succesvoorwaarden voor een slagkrachtig NIB zijn de operationalisering van de beheersstructuur en het vernieuwd sectorbeleid.

Om dit in goede banen te leiden werden daarom in 2011 een aantal belangrijke structurele initiatieven genomen:

- de oprichting van het '**Interministerieel Comité Industrie**' (een coördinerend orgaan met de ministers van economie, innovatie en werk) om de 50 acties verder uit te werken en onderling af te stemmen;
- de instelling van de **Industrieraad**, met als kerntaken bewaking van de coherentie van het NIB, benchmarking met goede praktijken in het buitenland, evaluatie van de resultaten en advies bij de ontwikkeling van een 'gericht clusterbeleid'. Als voorbereiding van dit clusterbeleid worden ook verschillende studies opgezet (over slimme specialisatie, lead-plants) en krijgt het nieuwe Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek voor Regionale Economie de opdracht om clusteranalyse en clusterbeleid te ondersteunen;
- de (re)organisatie van de **Competentiepolen** als lichte coördinatiestructuren van een strategisch onderzoeks- en innovatieprogramma voor transformatie. In december 2011 keurde het IWT de oprichting van een Competentiepool Duurzame Chemie goed, met een totaal budget van 5.795.000 euro voor 2012 waarvan 2,4 miljoen euro bestemd is als Vlaamse overheidssteun aan innovatieprojecten die bij het IWT (onder het label van deze

- competentiepool) kunnen ingediend worden;
- de organisatie van '**Nieuwe Rondetafels**', waarin sectoren een strategische agenda voor transformatie uitwerken in overleg met de Vlaamse Regering. Hiermee wordt een methodologie geïntroduceerd om de versnelling van structurele transformatietrajecten te ondersteunen. De 'Nieuwe Rondetafels' zullen de transformatie-agenda inbedden in de overlegstructuren tussen de sociale partners (VESOC) zodat het noodzakelijke maatschappelijk draagvlak wordt gewaarborgd. In deze Rondetafel zullen de verschillende beleidsdomeinen samenwerken om hun instrumenten nauwer op elkaar af te stemmen op sectorniveau (b.v. doelgroepenbeleid, sectorconvenanten). Als pilootproject voor sectoroverschrijdend overleg werd eind 2011 gestart met de voorbereiding van een 'Rondetafel Bouw'.

Meer info vind je op www.nieuwindustrieelbeleid.be waar je een kalender met activiteiten en het laatste nieuws verneemt omtrent NIB.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/fabriek-van-de-toekomst

Vergroeningseconomie

Dat de verdere **vergroening van de economie** een topprioriteit is, blijkt uit de verankering van het thema in het [Nieuw Industrieel Beleid](#), waarvan al 56% van de projecten deze vergroeningseconomie vooruit helpen.

Het economisch instrumentarium dat hierbij vereist is, was het thema van [de EWI-focus-6](#). Externe en interne experts van de Europese Commissie, het Nederlandse ministerie van Economische Zaken, het bedrijfsleven en het Vlaamse middenveld wisselden visies en ideeën uit over de concrete invulling hiervan.

Om lacunes en verbeterpunten te identificeren, werden Vlaamse en buitenlandse economische instrumenten tegen het licht gehouden. Mede op basis van deze goede praktijkvoorbeelden kan nu gewerkt worden aan een volwaardige beleidsinstrumentenportfolio. Er werd alvast een vergelijkende analyse gemaakt van ecologische demonstratieprojecten in de Vlaamse overheid. Voor de financiering van dit vergroeningsbeleid werden Vlaamse en internationale opties op een rij gezet.

Het departement leverde ook bijdragen aan een studiedag over RIO+20, het Vlaams adaptatieplan in wording, en aan de prognoses voor het mitigatieplan 2013-2020, dat de klimaatmaatregelen van het Vlaams gewest zal omvatten.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/vergroeningseconomie

Waarborgregeling

Waarborgen

ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) verstrekt voor het Vlaamse Gewest waarborgen aan financiële instellingen, zoals banken en leasingmaatschappijen. Zo kunnen zij hogere financiering aanbieden aan ondernemingen tegen aantrekkelijkere voorwaarden.

PMV verleent twee soorten waarborgen. Onder anderhalf miljoen euro per onderneming vallen de verstrekte waarborgen onder de zogenaamde *generieke Waarborgregeling*. Voor hogere waarborgbedragen kan men een beroep doen op *Gigant*.

Generieke Waarborgregeling

Ten gevolge de economische crisis werd het toepassingsgebied van de generieke Waarborgregeling verruimd door een aantal crisismaatregelen. Deze aanpassingen bewezen duidelijk hun nut. Vergeleken met 2008, verdubbelde in 2009 en in 2010 het gebruik van de Waarborgregeling tot respectievelijk 204 en 215 miljoen euro. De generieke Waarborgregeling heeft ook een aanzienlijke hefboomwerking: voor elke euro waarborg worden meer dan 2,2 euro investeringen gerealiseerd. In 2011 werden enkele crisismaatregelen permanent opgenomen in de generieke Waarborgregeling.

De Waarborgregeling breidt uit met een "groene waarborg" om het energieverbruik van Vlaamse ondernemingen te verbeteren. Door de groene waarborg kan de ondernemer zijn energiebesparende investeringen onder de waarborg brengen, zonder de toekomstige kredietverlening van de onderneming extra te belasten. De verlaagde premie van 0,25% vermindert de kosten en hierdoor weegt dit minder op de normale bedrijfsuitvoering van de onderneming. De noodzakelijke aanpassingen aan de regelgeving worden eind 2011 doorgevoerd.

Gigant

Gigant werd tijdens de economische crisis in 2009 opgestart om ad-hoc crisiswaarborgen toe te kennen aan bedrijven die niet in aanmerking komen voor de generieke Waarborgregeling. Gigant is een instrument voor kmo's en grote ondernemingen met beloftevolle expansieplannen of tijdelijke problemen, die behoefte hebben aan waarborgen boven de anderhalf miljoen euro.

De regeling was oorspronkelijk voorzien als een tijdelijke maatregel tot 31 december 2010. In 2011 werden de nodige regulariserende bijstellingen doorgevoerd, zodat Gigant voor onbepaalde duur verder ad-hoc waarborgen kan afleveren, zolang het totaalbedrag aan uitstaande waarborgen lager ligt dan 1,5 miljard euro.

Eind maart 2011 had Gigant informele gesprekken gevoerd met een 75-tal bedrijven. Daarvan hebben 27 bedrijven tot dusver een waarborgaanvraag ingediend, waarvan er 19 werden goedgekeurd, goed voor een waarborgbedrag van 509 miljoen euro en een totaal kredietbedrag van 899 miljoen euro.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/waarborgregeling

2. Onderzoek en Innovatie

De afdeling Onderzoek is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek en communicatie rond wetenschap, techniek en innovatie. Onze medewerkers zijn ook actief in diverse Europese en internationale vertegenwoordigingen. In een wereld waarin wetenschap en innovatie steeds meer in internationale context gebeurt, staat de afdeling voor de uitdaging Vlaanderen als kennisregio uit te bouwen.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/2-onderzoek-en-innovatie

IOC 50th anniversary commemorative medal voor Rudy Herman

Vlaamse zeewetenschapper scoort op internationaal vlak

Dit jaar waren de schijnwerpers gericht op de **50ste verjaardag van de Intergouvernementele Oceanografische Commissie (IOC) van de UNESCO**. Het IOC is een autonoom orgaan binnen de Verenigde Naties, dat zich toelegt op de oceaan- en zeewetenschappen. De Vlaamse Regering ondersteunt het IOC en zijn programma's al meer dan 15 jaar, o.a. via de financiering van de werking van het projectkantoor voor IODE (International Oceanographic Data & Information Exchange) in Oostende. IODE was het eerste wereldomvattend programma van IOC, gericht op het standaardiseren en beheren van de enorme oceaangegevensstromen. De Vlaamse inbreng is gericht op het 'capacity building' luik, met een focus op het 'trainen van trainers' en de opbouw van netwerken op continentale en regionale schaal. Ook het IODE vierde dit jaar zijn 50-jarig bestaan met de organisatie van een speciale internationale conferentie in Luik.

Aan 43 personen werd de speciale IOC herdenkingsmedaille toegekend, als erkenning voor hun inbreng in de werking van IOC. Een van de 15 Europese laureaten was Dr. Rudy Herman, senior researcher bij het departement EWI, als dank voor zijn belangrijke bijdrage in het kader van de IODE en ICAM (Integrated Coastal Area Management) programma's, zowel in Afrika als in Latijns Amerika.

"Voor Vlaanderen is de zee van enorm belang, ondanks de relatief geringe oppervlakte van het Belgisch continentaal plat ($\pm 3000 \text{ km}^2$) en de kleine Vlaamse kuststrook ($\pm 67 \text{ km}$). Vlaanderen beschikt over verschillende performante zeewetenschappelijke onderzoeksgroepen in meerdere disciplines. Deze zijn sinds enkele decennia zeer actief binnen een internationaal samenwerkingsverband. Hierdoor werd en is Vlaanderen - ook binnen de Europese context - een belangrijke actor en levert het belangrijke wetenschappelijke bijdragen met weerklank op Europees en wereldniveau", zegt Rudy Herman.

Rudy Herman is een mariene bioloog. Hij is sinds 1992 de Vlaamse vertegenwoordiger in de Belgische delegatie bij de Algemene Conferentie van UNESCO en de Algemene Vergadering van IOC, waar hij actief de IOC-initiatieven steunt met een focus op Training Through Research en andere innovatieve 'capacity building' programma's.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/ioc-50th-anniversary-commemorative-medal-voor-rudy-herman

FRIS Onderzoeksportaal

Actuele en correcte onderzoeksinformatie voor iedereen

Het FRIS (Flanders Research Information Space) programma maakt via het onderzoeksportaal www.researchportal.be informatie over actueel wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen toegankelijk voor een zo ruim mogelijk publiek. Hiermee verhogen we wereldwijd de zichtbaarheid van het Vlaamse onderzoek, versnellen we de nuttige toepassing van dat onderzoek en hebben we een beter zicht op de reële opbrengst van de publieke investeringen in onderzoek en ontwikkeling.

Open standaarden

Gegevens beschikbaar stellen in voor iedereen leesbare formaten, ofwel het gebruik van open data is de norm binnen de Vlaamse overheid en is het onderwerp van tal van Europese richtlijnen over open toegang tot onderzoeksresultaten en onderzoeksinformatiediensten (Europese digitale agenda en acties rond Innovatie Unie van de Europese Commissie). FRIS gebruikt in dit kader CERIF (Common European Research Information Format) als uitwisselformaat, de open standaard voor onderzoeksinformatie.

Beter begrip

Omdat onderzoeksinformatie verspreid zit over tal van verschillende actoren is het nodig dat zij allemaal dezelfde taal spreken en gemeenschappelijke afspraken maken rond termen, begrippen en definities. Voor het beheer van dit generiek begrippenkader bouwde het departement EWI een BSG (Business Semantics Glossary) omgeving uit, een gebruiksvriendelijk platform voor communicatie over semantiek, toegankelijk voor alle dataleveranciers.

Meer en betere informatie

In 2011 werd ook aan niet-universitaire kennisinstellingen de nodige software (PURE) ter beschikking gesteld om hun onderzoeksinformatie naar het onderzoeksportaal te laten doorstromen. Zo zal in de loop van 2012 het aanbod aan informatie inhoudelijk uitgebreid worden. Als eerste pilootproject zullen de publicaties van de HoGent in het onderzoeksportaal opgenomen worden.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/researchportal

Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek

2011 was voor het Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek een intensief en beslissend jaar. De tweede generatie van het Steunpuntenprogramma liep immers af op 31 december, terwijl de derde generatie zich al op 1 januari 2012 aandient. Het was dus een periode van terugkijken en vooruitblikken, voorbereiden en beoordelen.

Het Steunpuntenprogramma werd 10 jaar geleden (in 2001) opgestart om het beleid van de Vlaamse overheid wetenschappelijk te ondersteunen, zodat er snel en proactief kon worden ingespeeld op maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen. In plaats van een fragmentarische, projectmatige aanpak gaat het Programma voor een thematische aanpak met een structurele financiering. De steunpunten worden gevormd door een samenwerkingsverband tussen onderzoeksgroepen aan universiteiten en hogescholen, die na een selectieprocedure worden erkend (voor een uitgebreide historiek en inhoudelijke informatie klikt u [hier](#) of gaat u naar [de koepelsite van het Steunpuntenprogramma](#) via deze site vindt u ook de websites van de individuele steunpunten, met informatie over het specifieke onderzoek).

In 2011 doorliep de tweede generatie van het Programma, waarvan de erkenningstermijn begon op 1 januari 2007, een evaluatieprocedure. Dit omvatte enerzijds een evaluatie van elk steunpunt (met aandacht voor wetenschappelijke kwaliteit, beleidsrelevantie van het onderzoek en anderzijds een evaluatie van het programma in z'n geheel). Dank zij deze "meta-evaluatie" werden verbeterpunten geformuleerd met het oog op de voorbereiding van een derde generatie. Het rapport hierover vindt op [de koepelsite](#). Het departement EWI, dat een coördinerende rol heeft, leerde hier met name uit dat de actoren in het algemeen tevreden zijn over de rol die EWI hierin vervult, maar dat er wel - in tegenstelling tot de vorige generatie - meer vraag is naar departementale acties om de zichtbaarheid en bekendheid van de steunpunten te verhogen en samenwerking tussen hen te verbeteren.

Met als deadline 1 januari 2012 voor de nieuwe generatie gingen de voorbereidingen al van start nog voor de evaluatieprocedure formeel kon worden afgerond. Een akkoord bereiken voor het vastleggen van de onderzoeksthema's, en dus over middelen en prioriteiten over nagenoeg alle beleidsdomeinen heen, tussen het politieke en het ambtelijke niveau, is op z'n zachtst gezegd niet eenvoudig. De beslissing van de Vlaamse Regering en de lancering van de oproep op 1 juli 2011 vormde het sluitstuk van deze eerste fase van de voorbereiding. Naast krijtlijnen voor de derde generatie van het Programma en de modaliteiten voor de kandidaatstelling omvatte de oproep de omschrijving voor de 21 thema's waarvoor de universiteiten en hogescholen hun kandidatuur kunnen stellen:

- Armoede
- Bestuurlijke Organisatie - Slagkrachtige overheid
- Buitenlands beleid, internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking
- Cultuur
- Transitie Duurzame Ontwikkeling
- Fiscaliteit en Begroting
- Gelijkekansenbeleid
- Goederen- en personenvervoer
- Inburgering en Integratie
- Jeugd
- Media
- Milieu - Duurzaam materialenbeheer

- Milieu en Gezondheid
- Ondernemen en Regionale economie
- Onderwijs
- Ruimte
- Sport
- Verkeersveiligheid
- Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Werk en Sociale Economie
- Wonen

Na een vrij strikte deadline voor het indienen van de kandidaturen (19 september) en de beoordelingsprocedure besliste de Vlaamse Regering op 10 november 2011 over de selectie van de kandidaten. Tijdens deze procedure werd zowel aandacht besteed aan de wetenschappelijke kwaliteit als de beleidsrelevante waarde van het onderzoeksvoorstel. Hiertoe werd ook een internationaal panel van experts ingeschakeld. Na het afronden van de onderhandelingen omtrent het meerjarenplan, dat de onderzoeksagenda voor de komende erkenningstermijn vormt, ondertekenden de betrokken ministers de beheersovereenkomsten. Hierdoor werd de erkenning als steunpunt bevestigd.

De verdere ontwikkelingen, zoals de eerste aankondigingen voor evenementen of publicaties, volgt u op via [de koepelsite](#).

Bron-URL:

www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/programma-steunpunten-voor-beleidsrelevant-onderzoek

Sociale Innovatie

De Vlaamse Regering keurde in de eerste jaarhelft 2011 een **conceptnota “Innovatiecentrum Vlaanderen”** goed. Het is de bedoeling innovatie en economische activiteit te verbinden met duurzame en gediversifieerde tewerkstelling. Via een gericht wetenschaps- en innovatiebeleid zullen belangrijke maatschappelijke uitdagingen worden aangepakt. In de conceptnota werden **zes innovatieknooppunten** aangeduid, waarvan er een sociale innovatie is.

Seminarie Sociale Innovatie

Het departement EWI en het IWT organiseerden op 1 december een [seminarie over sociale innovatie](#). Binnen- en buitenlandse experts, relevante stakeholders en vertegenwoordigers van de Europese Commissie gingen met elkaar in debat. Uitgangspositie was de vaststelling dat de traditionele focus op technologisch georiënteerde innovatie en op economische valorisatie onvoldoende recht doen aan sociale innovatie. Het is noodzakelijk om aangepaste instrumenten te ontwikkelen om innovatie met een sociale impact mogelijk te maken.

Een groot begrip

Over de thematische invulling van sociale innovatie bestaan er verschillende inzichten:

- werkplekinnovatie,
- sociaal ondernemerschap en
- brede ondersteunende sociale innovatie.

De eerste lijn is scherp afgeijnd door de werkzaamheden van Flanders Synergy. De andere twee items moeten nog verder afgebakend en vorm gegeven worden. Stakeholders en experts zullen aangeven wat in dit dossier de rol van de Vlaamse overheid kan zijn.

Een Ronde Tafel met de belanghebbenden

De conclusies en aanbevelingen uit het seminarie zullen - samen met een rapport van internationale experts - de voedingsbodem zijn voor een rondetafel met het brede veld van belanghebbenden. Ook de strategische adviesraad VRWI zal om advies gevraagd worden. Via een participatief proces wil het beleid komen tot sociale vernieuwing vanuit de basis. Een sterke sturende dynamiek van onder uit moet nauw aansluiten bij echte maatschappelijke problemen.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/sociale-innovatie

Supercomputer

Het Vlaams Supercomputer Centrum

Het **actieplan “Vlaanderen i2010”** voorzag dat onderzoekers in Vlaanderen over een performante digitale infrastructuur moeten kunnen beschikken. Vooral *High Performance Computing (HPC)*, ook supercomputing genoemd, wordt steeds belangrijker voor een grote waaier van wetenschappelijke disciplines. “Computational Science” is geëvolueerd tot een volwaardige derde pijler van de wetenschap, naast theorie (Theoretical Science) en experiment (Experimental Science). Een **goede rekeninfrastructuur is dus essentieel** om toponderzoek te kunnen uitvoeren.

Om het actieplan “Vlaanderen i2010” concreet in te vullen werd een stuurgroep e-Onderzoek opgericht. Het was haar opdracht om - in nauw overleg met alle betrokkenen uit het veld (universiteiten en hogescholen, onderzoeksinstituten en bedrijven) - een meerjarig stappenplan uit te werken voor uitbouw, onderhoud en gebruik van state-of-the-art rekeninfrastructuur. In dat kader hebben de universitaire associaties (Leuven, Gent, Brussel, Antwerpen, Limburg) een gezamenlijk plan opgesteld voor de uitbouw van supercomputers in Vlaanderen.

Voor de voorbereidende fase (2008-2010) van dit plan heeft de Vlaamse overheid een bedrag van 2,4 miljoen euro uitgetrokken. Deze fase is de eerste aanzet om de bestaande infrastructuur af te stemmen en bijkomend gespecialiseerd personeel aan te trekken voor sensibilisering, opleiding en begeleiding van onderzoekers. In eerste instantie werd de bestaande supercomputerinfrastructuur (zgn. TIER 2 of lokale rekeninfrastructuur) van de partners verbonden via een optisch netwerkverbinding van 10Gbit (BELNET). Bovendien nadert het 1 Gigabit project, dat elke campus van elke hogeschool of onderzoeksinstituten op het Vlaamse Onderzoeksnetwerk moet aansluiten, zijn voltooiing.

Op die manier kan elke onderzoeker waar ook in Vlaanderen gebruik maken van de infrastructuur. Deze diensten worden aangeboden via het Vlaams Supercomputer Centrum (VSC). Het VSC zelf werd officieel gelanceerd op 23 maart 2009.

Het voorbereidend traject liep van 2008 tot 2010. In deze fase kon het VSC rekenen op een gecombineerde financiering van het EWI en de Herculesstichting, voor zowel uitbouw en de dienstverlening van de TIER2-infrastructuur en de installatie van de eerste TIER1 (of regionale rekeninfrastructuur) in Vlaanderen.

Evaluatie

Zoals bepaald in de overeenkomst tussen de Vlaamse Regering en het VSC werd het voorbereidend traject in 2011 door EWI geëvalueerd. Basis hiervoor waren enerzijds een tevredenheidsenquête bij de eindgebruikers, en anderzijds een evaluatie door een college van externe deskundigen. De resultaten waren zeer positief. Het verslag stelde dat de eindgebruikers tevreden waren over de aangeboden infrastructuur en dienstverlening van het VSC. De resultaten van de evaluatie werden op hun beurt voorgelegd aan de leden van de stuurgroep e-onderzoek en de Vlaamse Regering. De externe deskundigen en de leden van de stuurgroep e-onderzoek reageerden positief over de bereikte resultaten (strategie, technische infrastructuur, kritische massa, samenwerking tussen de partners, enz.). Vooral het feit dat het VSC focust op de integratie van zowel TIER 1 als TIER 2 niveau bleek de juiste aanpak.

Hoe moet het nu verder?

Naast de financiering van het voorbereidende traject werden er substantiële bedragen uitgetrokken voor de verdere uitbouw van een state-of-the-art rekeninfrastructuur in Vlaanderen. Zo werd er voor de investering in de nieuwe generatie supercomputers (TIER1) 10,2 miljoen euro vastgelegd, ten laste van Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU). De eerste supercomputer in deze reeks wordt ondergebracht bij de universiteit van Gent en heeft een prijskaartje van 4,2 miljoen euro. Op het moment van zijn indienstneming zal hij de snelste computer van België zijn. Op het vlak van HPC-samenwerking tussen de universitaire associaties heeft het VSC een cruciale rol gespeeld. Voor de implementatie van het VSC was er immers enkel financiering van kleinere HPC-initiatieven bij individuele instellingen. Deze aanpak miste een strategische visie en kritische massa, zodat Vlaanderen afwezig bleef op de Europese HPC-kaart. Met de uitbouw van TIER1 supercomputers in de schoot van het VSC is Vlaanderen klaar om aansluiting te vinden bij grotere Europese initiatieven zoals PRACE (Partnership for Advanced Computing in Europe). Degelijk lidmaatschap geeft de onderzoekers in Vlaanderen toegang tot het gebruik van TIER0 computers (de absolute top van de rekeninfrastructuur). Met de uitbouw van de state-of-the-art rekeninfrastructuur en bijhorend netwerk heeft elke onderzoeker in Vlaanderen nu toegang tot de meest geavanceerde computers in de wereld.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/supercomputer

Vereenvoudiging onderzoeksverslaggeving

Eenvoud loont

Vlaamse universiteiten en hogescholen rapporteren veelvuldig en in verschillende vormen aan tal van instanties over hun onderzoek(sbeleid), al gaat het vaak over quasi vergelijkbare informatie. Dit veroorzaakt bij de instellingen overbodige administratieve lasten.

Het **onderzoeksproject 'Vereenvoudiging van onderzoeksverslaggeving'** - een samenwerking van de Vlaamse universiteiten, de VLIR en de hogescholen in opdracht van het departement EWI - had als doel de administratieve werklast voor de instellingen te verminderen en tot efficiëntere beleidsmonitoring te komen. Het uitgangspunt van deze onderzoeksopdracht: hoe kunnen onderzoeksgegevens zoveel mogelijk via een unieke bron verzameld worden, zonder het aspect van vergelijkbare en kwaliteitsvolle gegevensverzameling uit het oog te verliezen?

De onderzoeksopdracht werd in mei 2010 opgestart en liep over een periode van een jaar. Inhoudelijke werkgroepen en de overkoepelende stuurgroep onderzochten de invulling van **kwantitatieve onderzoeksgegevens** (O&O personeel, O&O uitgaven, projectgegevens, citaties en publicaties, octrooien, diploma's, codelijsten,...). Zij inventariseerden zowel de bron, de definitie als de knelpunten per topic en formuleerden aanbevelingen naar de toekomst.

Uit de analyse van het eerste luik van het eindrapport - een **inventaris** van de bestaande kwantitatieve onderzoeksrapportering - bleek dat de rapportering van meerdere onderzoeksgegevens redundant was. Daarom omvat het eindrapport een omvangrijk luik met suggesties om de onderzoeksrapportering te vereenvoudigen.

Een greep uit de concrete direct realiseerbare **aanbevelingen**:

- anomalieën wegwerken
- afspraken over het meettijdstip maken: bepaalde documenten on line plaatsen
- de FWO-classificatiecodes gebruiken voor onderzoeksrapportering

In andere gevallen kan **verder overleg over concrete acties** tot latere aanpassingen leiden:

- de scope van het FRIS onderzoeksportaal uitbreiden met objecten, diensten en leveranciers · een afsprakenkader voor uniform gebruik van classificatiecodes opstellen (Business Semantics Glossary)
- een coördinerende informatiemakelaar (codes) per instelling aanstellen
- een centrale personeelsdatabank voor de hogescholen ontwikkelen

Het rapport lijstte verder de wettelijke grondslagen op van de onderzoeksrapportering (de besluiten op de jaarverslaggeving van hogescholen/universiteiten) op en formuleerde een aantal voorstellen tot vereenvoudiging van de regelgeving. Eind 2011 werd een vervolgtraject voor dit project opgestart om de aanbevelingen uit het rapport om te zetten in concrete vereenvoudigingsacties in samenwerking met alle actoren uit het werkveld.

Meer info vindt u op <http://www.ewi-vlaanderen.be/ewi/analysetraject-vereenvoudiging-van-onde...>

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/vereenvoudiging-onderzoeksverslaggeving

3. Internationaal

Onderzoek en innovatie. Ondernemerschap en industrie: Vlaanderen in internationale context.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/3-internationaal

1%-norm voor O&O

Internationale vergelijking van strategieën voor O&O-uitgaven en beleid

Op 30 juni keurde de **VRWI advies 153bis** goed. Dit is een uitgebreide (internationale) vergelijkende studie over het beleid en de (bijkomende) budgetten gericht op O&O en innovatie. Het advies bestaat uit twee delen: een eerste synthesegedeelte met de meest **markante bevindingen en goede praktijken** vanuit een benchmarkoefening en een tweede analysegedeelte met de werkwijze en de resultaten van de oefening.

De studie geeft een overzicht van goede praktijken voor het publieke beleid en de strategie voor O&O en voor innovatie inclusief gegevens, budgetten (al dan niet voor specifieke doeleinden), strategieën en recente ontwikkelingen.

De benchmarkingstudie is het resultaat van een nauwe samenwerking tussen de VRWI en het departement EWI.

Meer bepaald behandelt ze de volgende thema's:

- doelstellingen voor de totale, de publieke en/of private O&O-uitgaven, het huidige niveau van de O&O-uitgaven, en het niveau van de O&O-uitgaven in 2020 (gebaseerd op de extrapolatie van de tendens gedurende het voorbije decennium; alleen voor de EU-lidstaten);
- eventuele groeipaden naar een doelstelling van de O&O-uitgaven en de (bijkomende) budgetten om deze doelstelling te bereiken;
- het beleidskader en het strategisch plan voor het O&O en innovatie beleid;
- de focus van de beleidsplannen;
- wettelijke instrumenten voor de budgettaire groeipaden en/of vastlegging van de (bijkomende) middelen voor O&O en innovatie.

Een vergelijking van Vlaanderen met andere landen en regio's moet met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, omdat onderzoeks- en innovatielandschappen, situaties, strategieën, beleidsvisies en eventuele daaraan gekoppelde doelstellingen of groeipaden, uiteraard niet zomaar op de Vlaamse context kunnen projecteerd worden.

De bevoegdheden die de regio's uitoefenen, verschillen sterk naargelang het betrokken land of zelfs binnen eenzelfde land (bv. bij het VK).

De landen en regio's die aan bod komen in het advies zijn:

- EU-landen: Duitsland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Spanje, Nederland, Zweden, Finland, Denemarken, Oostenrijk;
- Niet-EU landen: Zwitserland, Zuid-Korea, Taiwan, Canada;
- EU-regio's: Noordrijn-Westfalen, Baden-Württemberg, Beieren, Ile-de-France, Rhône-Alpes, Nord - Pas de Calais, Schotland, South East (England), Catalonië, Baskenland, Lombardije.

Daarnaast bevat de studie ook andere interessante (beleids)informatie, vaak met betrekking tot regio's, waaronder:

- de profielen, kerngegevens of sleutelindicatoren voor EU-landen en regio's;
- een typologie van regio's volgens innovatieprofiel of O&O-beleid, zoals ingedeeld door verschillende autoriteiten (Oeso, Europese Commissie (respectievelijk DG Onderzoek en Innovatie, DG Ondernemingen en Industrie, DG Regionaal Beleid), Eurostat, EU Comité van de Regio's);
- de bevoegdheidsverdeling voor onderzoek en innovatie tussen de federale/nationale overheid en de deelstaten in Duitsland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Spanje en Italië;
- een uitgebreid overzicht van de recente publicaties en verslagen voor O&O en innovatie.

Deze benchmarkstudie is het resultaat van een nauwe samenwerking tussen de VRWI en het departement EWI.

Meer informatie vindt u op [de website van de VRWI](#).

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/1-norm-voor-oo

Europaplatform

Op 16 juli 2010 werd het Vlaams Platform voor Europese Programma's, kortweg "EU-Platform", boven de doopvont gehouden. Het EU-Platform is een partnerschap tussen alle overheids- en andere actoren in Vlaanderen op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I) en van ondernemen en industrie, met als doel de Vlaamse deelname aan het Europese beleid rond O&O&I, ondernemen en industrie evenals aan de gerelateerde Europese stimuleringsprogramma's en -initiatieven (o/a de Kaderprogramma's voor Onderzoek [KP] en voor Concurrentievermogen en Innovatie [CIP], het Europese cohesiebeleid [EFRO, ESF, Interreg], ...) te optimaliseren.

Binnen het EU-Platform wordt het structurele overleg over de **Europese programma's voor O&O&I, ondernemen en industrie** en de **ontwikkeling van de Europese Onderzoeksruimte (EOR)** gestroomlijnd. Een belangrijk actueel aandachtspunt van het EU-Platform is de opmaak van een gecoördineerd Vlaams standpunt over **Horizon 2020**, het nieuwe Europese Kaderprogramma voor Onderzoek en Innovatie dat in 2014 van start zal gaan.

De volgende organisaties zijn lid van de overkoepelende stuurgroep van het EU-Platform:

- het Departement Economie Wetenschap en Innovatie (EWI);
- het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO);
- de Herculesstichting;
- het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT);
- het Agentschap Ondernemen (AO);
- de 5 Vlaamse associaties universiteiten/hogescholen;
- de 4 Vlaamse strategische onderzoekscentra (IMEC, VIB, VITO en IBBT);
- het Vlaams-Europees verbindingsagentschap (vleva);
- de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) (raadgevend);
- de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) (raadgevend).

Van bij de aanvang werden vier thematische werkgroepen opgericht:

1. **Werkgroep ter coördinatie van de Vlaamse deelname aan de Europese programma's voor O&O&I.** Deze werkgroep staat in voor de coördinatie van de Vlaamse deelname aan de Europese programmawerking en coördineert, optimaliseert en verbreedt de werking van het huidige Vlaams Contactpunt voor de Europese Programma's (VCP).
2. **Werkgroep ter voorbereiding van internationale samenwerkingsinitiatieven.** Deze werkgroep volgt (nieuwe) ontwikkelingen op met betrekking tot internationale samenwerkingsinitiatieven, al dan niet gecoördineerd of gefinancierd door de Europese Commissie (Joint Programming Initiatives [JPI], European Institute of Innovation & Technology [EIT], Future and Emerging Technologies [FET] Flagships, de nieuwe Europa2020-strategie met o/a de vlaggenschipprogramma's "Innovatie-Unie" en "Industriebeleid in een tijd van globalisering", ...). Vlaamse deelname aan deze initiatieven wordt voorbereid en gecoördineerd.
3. **Werkgroep Infrastructuur.** Deze werkgroep coördineert de Vlaamse deelname aan de initiatieven in het kader van het European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI) en andere Europese initiatieven op het vlak van onderzoeksinfrastructuren.
4. **Werkgroep Menselijk Kapitaal.** Deze werkgroep volgt de Europese initiatieven op met betrekking tot Euraxess (bevordering van de mobiliteit van onderzoekers in Europa) en coördineert het Vlaamse Euraxess-netwerk.

Binnen deze werkgroepen wordt ook van gedachten gewisseld over in te nemen Vlaamse en

Belgische standpunten met betrekking tot Europese initiatieven (o/a Horizon 2020). Verder worden ook nieuwe Vlaamse beleidsinitiatieven rond internationale samenwerking in een vroeg stadium van ontwikkeling afgetoetst met het veld.

Nieuwe werkgroepen van het EU-Platform kunnen worden opgericht op initiatief van de stuurgroep. Momenteel is een vijfde werkgroep in voorbereiding die zal focussen op de deelname van de Vlaamse bedrijven (met bijzondere aandacht voor de kmo's) aan de Europese programma's voor O&O&I, ondernemen en industrie.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/europaplatform

Europese programma's voor financiering van Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (2007-2013)

Vlaamse deelname aan de Europese programma's

Vlaanderen wil met haar actieplan 'Vlaanderen in Actie' en Pact 2020 tot de top van de Europese kennisregio's behoren tegen 2020. Het inzetten op en aansluiten bij internationale programma's gericht op innovatie is hierbij een belangrijke hefboom. De drie belangrijkste Europese programma's voor de financiering van Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (O&O&I) in de periode 2007-2013 zijn:

- het Zevende Kaderprogramma voor Onderzoek en Ontwikkeling (7KP, 50,5 miljard euro),
- het Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie (KCI, 3,6 miljard euro) en
- het Cohesiebeleid (347 miljard euro waarvan 86,5 miljard euro voor O&O&I).

Het gros van het totale budget van 140 miljard euro voor O&O&I komt dus vanuit het Cohesiebeleid (62%), 36% vanuit 7KP en slechts 3% vanuit KCI.

Een becijferde analyse

Het Departement EWI bereidde een studie voor om een breder beeld te schetsen van de Vlaamse deelname aan deze 3 Europese financieringsprogramma's.

De cijfers in het tussentijdse rapport, gepubliceerd in oktober 2011, tonen aan dat **Vlaanderen actief deelneemt aan de Europese financieringsprogramma's** voor onderzoek en innovatie. Over de hele programmaperiode 2007-2013 zal er naar schatting ongeveer 2 miljard euro vanuit de betreffende Europese programma's naar Vlaanderen terugvloeien: 1.225 miljoen vanuit KP, 670 miljoen vanuit de structuurfondsen EFRO en ESF voor de doelstelling 'Regionaal Concurrentievermogen en Werkgelegenheid' (doelstelling 2) en ongeveer 190 miljoen euro vanuit EFRO voor 'Europese Territoriale Samenwerking' (doelstelling 3). Op jaarbasis betekent dit gemiddeld iets minder dan 300 miljoen euro die vanuit deze drie Europese programma's terugvloeit naar Vlaanderen.

Voor de volledige tekst, analyse e cijfers gaat u naar www.ewi-vlaanderen.be/publicaties.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/300-miljoen-terug-naar-vlaanderen

Vlaanderen en de Europa-2020-strategie

De Europese Commissie publiceerde in maart 2010 de opvolger van de Lissabonstrategie voor groei en jobs. Deze 'EU-2020-strategie' is gebaseerd op 3 hoofdlijnen die nauw samenhangen: **slimme groei, duurzame groei, inclusieve groei**.

Een en ander wordt geconcretiseerd in vijf cijfermatige doelstellingen (waaronder O&O-uitgaven / BBP = 3%) en zeven kerninitiatieven, 'vlaggenscheppen' genaamd. Twee ervan - *Innovatie-Unie en Industriebeleid in een tijd van mondialisering* - hebben rechtstreeks betrekking op ons beleidsdomein.

België legde in het voorjaar van 2011 definitieve cijferdoelstellingen vast en diende een nationaal hervormingsprogramma (NHP) EU2020 in. Ook Vlaanderen stelt een eigen hervormingsprogramma (VHP) op, verzekert een inbreng in de Belgische rapportering en neemt deel aan de jaarlijkse ontmoeting tussen België en de Europese Commissie. Daarnaast is het ook betrokken bij het Lisbon Monitoring Platform van het Comité van de Regio's.

Op EU-niveau dienen de lidstaten hun NHP EU2020 gelijktijdig in met het opvolgrapport van de doelstellingen van het Stabiliteits- en Groeipact. Dit laatste is vooral macro-economisch van opzet. Door de opeenvolgende crisissen kreeg het meer belang en aandacht. De monitoring van de lidstaten door de Commissie is daardoor verscherpt, met name door een reeks afspraken binnen de Annual Growth Survey, het Euro Plus Pact en de landspecifieke aanbevelingen.

Ons beleidsdomein is het enige van de Vlaamse overheid dat gevat wordt door twee belangrijke onderdelen van de EU2020: het beleid rond ondernemerschap en industrie en rond onderzoek en innovatie. De voorbereiding en opvolging ervan vergt dus een aanzienlijke inspanning. Onze thema's en doelstellingen werden opgenomen in hoofdstuk 3 van het VHP en kort vermeld in het NHP. Concreet betreffen zij de competitieve en duurzame economie:

Een ambitieuze strategie voor O&O en innovatie:

1. Doorbraken realiseren in onderzoek en innovatie door het focussen van innovatiestrategieën en een krachtenbundeling rond speerpunt domeinen;
2. Transformatie van de Vlaamse economie versnellen door hogere innovatiekracht;
3. Vlaanderen positioneren als een sterke, internationale, netwerkregio voor onderzoek en innovatie;
4. De fundamenteën van de kennisbasis versterken en maximaal aanwenden;
5. Resultaatwinsten van het onderzoeks- en innovatiesysteem realiseren door verbeterende impact, verhoogde efficiëntie, en toenemende middelen.

Het ondernemings- en consumentenklimaat verbeteren en de industriële basis verduurzamen:

1. Bedrijven door de crisis helpen;
2. Meer en sterkere ondernemers ondersteunen;
3. Meer groeiende ondernemingen kansen geven;
4. Een groenere economie realiseren;
5. De ontwikkeling versterken van een meer innovatieve en kennisintensieve economie;
6. Instrumenten aanreiken die bedrijfsinvesteringen mogelijk maken;
7. Komen tot een efficiëntere dienstverlening van de overheid voor de maatschappij in het algemeen en het bedrijfsleven in het bijzonder;
8. Een ruimtelijk beleidsplan Vlaanderen voor een competitieve economie vorm geven.

Het hoofdstuk over de milieu- en energiedoelstellingen als hefboomen naar een groene economie vermeldt verder nog een reeks EWI initiatieven voor vergroening en energie-efficiëntie.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/vlaanderen-en-de-europa-2020-strategie

4. Communicatie

We willen de burger helder en correct informeren over het Vlaamse beleid rond economie, wetenschap en innovatie en over onze dienstverlening. We kiezen we voor een interactieve en duurzame communicatie.

We toetsen onze communicatieactiviteiten aan zeven basisprincipes:

- Klantgericht (we vertrekken vanuit de doelgroep)
- Doelgericht (we ondersteunen de strategische doelstellingen van het departement)
- Relevant en betekenisvol
- Actueel en tijdig
- Betrouwbaar en geloofwaardig
- Helder en toegankelijk
- Duurzaamheid

Die waarden en principes volgen we ook doorheen dit online jaarverslag. Een overzicht van onze belangrijkste publicaties, websites en evenementen uit 2012 kan u hier raadplegen.

Zo leest u o.a. over ons eerste online jaarverslag, de EWI focus workshops en onze communicatiebevraging in 2011.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/4-communicatie

Bevraging communicatie

Onze communicatie geëvalueerd

Communicatie is een taak die nooit af is. Om onze communicatieve activiteiten te evalueren en verbeteren deden we een beroep op een onafhankelijk onderzoeksbureau. Uit dit onderzoek kwamen enkele belangrijke resultaten en leerpunten naar voor:

1. Onze contacten en relaties zijn in grote mate op de hoogte van onze kerntaken. Ze kennen EWI voornamelijk via collega's of professionele relaties (mond-tot-mond 48%) en via persoonlijk contact (35%). In 2012 willen we de EWI-medewerkers actiever betrekken om de EWI communicatiekanalen intensiever te gaan gebruiken als bron of verwijzing in hun contacten.
2. Wie bij EWI aanklopt gaat vooral op zoek naar studies, adviezen en rapporten en dan meer specifiek naar kerncijfers, statistieken en indicatoren over economie, wetenschap en innovatie in Vlaanderen. Nieuwsberichten en events worden geraadpleegd, maar vormen niet de belangrijkste trekpleister. De website www.ewi-vlaanderen.be en het EWI-Review magazine zijn de best gekende publicatiekanalen van het departement; de EWI-focus workshops zijn relatief onbekend. Hieruit leren we dat we ons in 2012 nog meer moeten focussen op ontsluiting van cijfermateriaal en analyses over economie, wetenschap en innovatie in Vlaanderen.

Hoe ver staat EWI met haar online communicatie?

Bijna 6 op 10 respondenten (58%) kent de de EWI website. De aangeboden informatie komt geloofwaardig en betrouwbaar over, maar er is zeker nog ruimte voor aanpassingen en verbeteringen qua aanbod van informatie en de structuur.

De elektronische nieuwsbrief van EWI is bij 1 vop 3 van de ondervraagden bekend. Ook deze wordt positief gekwalificeerd op vlak van geloofwaardigheid en betrouwbaarheid, maar matig wat lay-out en structuur betreft.

Het departement EWI zette in 2011 haar eerste stapjes in de social media. De @departement_EWI twitteraccount en het LinkedInprofiel bereiken op een nieuw geïnteresseerd publiek.

In 2012 willen we dan ook volledig verder inzetten op online communicatie. Laat ons zeker weten wat je momenteel mist in de communicatie of hoe we ons kunnen verbeteren!

En het EWI-Review magazine?

Bijna de helft (44%) van de ondervraagden kent het EWI-Review magazine en evalueert het zeer positief qua vorm, aanpak en gepresenteerde informatie.

De EWI-Review was het 4-maandelijks magazine van het Departement EWI. In elk nummer kwam een actueel thema aan bod en lieten we naast eigen medewerkers ook externe experts en ervaringsdeskundigen aan het woord. In 2011 (jaargang 4) verscheen het laatste nummer: "EWI-Review 12 | Wie durft nog te ondernemen?"

Het onderzoek wees uit dat we in de toekomst naar een nieuw en meer toekomstgericht alternatief op zoek moeten gaan. Ondanks een algemene positieve evaluatie werd de uitgave van de EWI-Review dus definitief stopgezet. De voorbije twaalf nummers blijven online doorbladerbaar en

kunt u downloaden op [de webstek van EWI-Review](#). Zolang de voorraad strekt kan u ook nog een papieren versie aanvragen.

Hoe gaan we nu verder?

In de toekomst zullen we ons nog meer klantgericht opstellen en ons concentreren op de noden van de gebruikers: meer aandacht voor betrouwbare, recente cijfers en analyses over E, W en I in Vlaanderen.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/bevraging-communicatie

EWI-focus

Visies voor het beleid van morgen

De EWI focus-workshops vormen een uitgelezen platform om actuele beleidsthema's, uitdagingen en resultaten in verband met economie, wetenschap en innovatie nader onder de loep te nemen. Zo brengen we discussie en kennisuitwisseling op gang voor beleidsvoorbereiding en -evaluatie en bouwen we de fundamenten van toekomstige beleidsbeslissingen. De workshops zijn ook een forum voor het uitwisselen van nieuwe visies en verwelkomen de mening van iedereen die wil meedenken over het toekomstig economisch, wetenschaps- en innovatiebeleid.

In 2011 gingen we drie maal de confrontatie aan met experts vanop het werkveld. We luisterden aandachtig, pikten ideeën op, gingen in discussie en verwerkten de conclusies in onze beleidsvoorbereidende taken.

- EWI focus van 16 februari: **“Studiedag Vereenvoudiging onderzoeksverslaggeving”** – Universiteiten en hogescholen in Vlaanderen hebben veelvuldige rapporteringsverplichtingen aan verscheidene instanties met overbodige administratieve lasten als gevolg. Aan de hand van informatieve voorbeelden werd tijdens een interactieve sessie besproken hoe bepaalde processen in de toekomst efficiënter kunnen verlopen. De resultaten en input van de aanwezigen werden opgenomen in het eindrapport van het project.
<http://www.ewi-vlaanderen.be/ewi/wat-doen-we/de-samenleving/workshops-ewi-focus/vereenvoudiging-onderzoeksverslaggeving>
- EWI focus van 7 september: **“Vergroeningseconomie”** – De EWI focus-workshop van 7 september bracht een discussie op gang rond informatie-uitwisseling in voorbereiding van een verdere beleidsinvulling van de vergroeningseconomie. De workshop vertrok van een internationale invalshoek en focuste vervolgens op het Vlaamse niveau, waarbij overheid, bedrijven en externe experts hun visie en oplossingen voorstelden. De resultaten vormen een belangrijke input voor de uitwerking van beleidsacties.
<http://www.ewi-vlaanderen.be/ewi/wat-doen-we/de-samenleving/workshops-ewi-focus/ewi-focus-6-vergroeningseconomie>
- EWI focus van 5 december: **“Wetenschap & Armoede”** – De workshop “Wetenschap & Armoede” bracht het verband tussen wetenschap en armoedebestrijding in kaart vanuit beleidsperspectief. Er is uiteraard de wetenschap van de armoedebestrijding, maar wat is de mogelijke rol van de “harde” wetenschappen in de strijd tegen armoede? En wat kan het beleid hiermee ondernemen?
<http://www.ewi-vlaanderen.be/ewi/wat-doen-we/de-samenleving/workshops-ewi-focus/ewi-focus-7-wetenschap-en-armoede>

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/ewi-focus

Publicaties en websites

Een innovatief jaarverslag

Innoveren betekent ook innovatief communiceren. Met de publicatie van het allereerste volledig online uitgewerkt jaarverslag zorgde het departement Economie, Wetenschap en Innovatie voor een primeur binnen de Vlaamse overheid. Hierbij verloren we onze kerndoelstellingen niet uit het oog:

- **Efficiëntie en samenwerking:** het jaarverslag werd samengesteld via input van een dertigtal verschillende auteurs in een 'wiki' omgeving. Deze werkwijze bood belangrijke voordelen op vlak van coördinatie (geen foute versies, geen inhoudelijke overlappingsen) en stimuleerde de auteurs om samen te werken aan elkaars bijdragen.
- **Duurzaamheid:** geen enkele boom sneuvelde voor de productie van het jaarverslag. We recycleerden ook de structuur en samenwerkingsvorm van de vorige editie en creëerden een online, makkelijk doorzoekbaar en volledig archief.
- **Gebruiksvriendelijkheid:** een duidelijk menu en zoekoptie zorgen voor optimale transparantie en leiden u snel naar de onderwerpen die u interesseren. Een jaarverslag van de 21ste eeuw dus, dat zoals u ziet ook dit jaar een nieuwe editie kreeg.

EWI online

De in 2010 vernieuwde website werd in 2011 verder uitgebouwd en regelmatig geüpdatet. Via www.ewi-vlaanderen.be kunnen lezers zich verder verdiepen in de informatie rond de EWI-beleidsthema's.

Zowel de EWI-website als de jaarverslagsite behaalden het Anysurferlabel, een bekroning van de inspanningen om het jaarverslag vlot toegankelijk te maken voor mensen met een functiebeperking. Zo voldoen we aan de vereisten van het Toegankelijk Web-project van de Vlaamse overheid. Meer info over Anysurfer vindt u via www.anysurfer.be.

E-nieuwsbrief

De EWI nieuwsbrief is zowel in het Nederlands als het Engels beschikbaar en houdt geïnteresseerden meermaals per jaar op de hoogte van events en relevante berichten over onze activiteiten. In 2011 verstuurde het Departement EWI vier edities van deze elektronische nieuwsbrief.

Het archief van de nieuwsbrief kan u online te raadplegen via <http://www.ewi-vlaanderen.be/ewi/nieuws-events/nieuwsbrief/ewi-nieuwsbrief>. Nog geen abonnee? Word het dan nu. Inschrijven is gratis.

EWI-Review magazine

De EWI-Review was het 4-maandelijks magazine van het Departement EWI. In elk nummer kwam een actueel thema aan bod en lieten we naast eigen medewerkers ook externe experts en ervaringsdeskundigen aan het woord. In 2011 (jaargang 4) verscheen het laatste nummer: "EWI-Review 12 | Wie durft nog te ondernemen?"

Een [onderzoek uitgevoerd door het onafhankelijk onderzoeksbureau Indigov](#) midden 2011 om de communicatie binnen het departement EWI te stroomlijnen, wees uit dat we in 2012 naar een nieuw

en meer toekomstgericht alternatief op zoek moeten gaan. Ondanks een algemene positieve evaluatie werd de uitgave van de EWI-Review dus definitief stopgezet. De voorbije twaalf nummers blijven online doorbladerbaar en kunt u downloaden op de webstek van EWI-Review. Zolang de voorraad strekt kan u ook nog een papieren versie aanvragen.

Speurgids Ondernemen & Innoveren

In 2011 werd de EWI-Speurgids omgedoopt tot de Speurgids Ondernemen & Innoveren. Deze jaarlijkse publicatie biedt een transparant overzicht van de overheidskredieten binnen het beleidsdomein EWI. Buiten de allesomvattende publicatie is ook een folder met kerncijfers beschikbaar.

De Speurgids Ondernemen & Innoveren wordt verder uitgediept op de website www.speurgids.be. Daar is onder meer voor iedere kredietlijn een tekstuele toelichting te vinden en kunt u specifiek zoeken naar een welbepaald beleidsinitiatief en zo zelf snel en accuraat informatie opvragen. [Lees meer over de Speurgids 2011 verder op deze site.](#)

Folderreeks

Het Departement EWI publiceert sinds 2010 de folderreeks Kerncijfers over economie, wetenschap en innovatie. Elke folder toont de meest actuele cijfers, grafieken en tendensen voor Vlaanderen rond een specifiek thema. De reeks is bedoeld als een handig en toegankelijk werkinstrument voor iedereen die met het EWI-beleidsdomein bezig is.

In 2011 verschenen volgende folders:

- “Enkele economische kerncijfers voor Vlaanderen gegroepeerd”;
- “Onderzoek in de publieke sector in Vlaanderen - editie 2011”;
- “Onderzoek in de private sector in Vlaanderen - editie 2011”;
- “Vlaanderen onderzoekt en innoveert - editie 2011”;
- “Kerncijfers tussentijdse analyse Vlaamse deelname aan de Europese programma’s voor Onderzoek en Innovatie (2007-2013)”;
- “Kerncijfers: Speurgids Ondernemen & Innoveren 2011”.

Downloaden of bestellen kan via volgende link www.ewi-vlaanderen.be/publicaties.

Andere studies en rapporten

Naast de jaarlijks terugkerende publicaties verschenen er dit jaar ook enkele eenmalige studies/rapporten.

- **“Vlaamse deelname aan de Europese programma’s voor Onderzoek en Innovatie (2007-2013) - Een tussentijdse analyse”** - Het Departement EWI volgt al jaren nauwgezet de Vlaamse deelname aan het Europese Kaderprogramma op. Met de uitgave “Vlaamse deelname aan de Europese programma’s voor Onderzoek en Innovatie (2007-2013)” werd voor de eerste keer een tussentijdse analyse gebundeld die de drie Europese financieringsprogramma’s voor O&O&I omvat die lopen tussen 2007 - 2013: het Zevende Kaderprogramma (7KP), het Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie (KCI) en het Cohesiebeleid.
- **“Witboek - Een Nieuw Industriële Beleid voor Vlaanderen”** - Het Witboek Nieuw Industriële Beleid (NIB) formuleert een overkoepelende visie op de toekomst van de industrie in Vlaanderen. De krachtlijnen zijn het versnellen van de transformatie van de industrie, de

gerelateerde diensten en het sociaal weefsel, gesteund op zowel nieuwe waardecreatie als op een productiviteit- en flexibiliteitoffensief. Het NIB stelt als antwoord hierop een samenhangend beleidskader rond vier pijlers: (1) Nieuwe Fabriek voor de Toekomst, (2) Competentie en Arbeidsmarktbeleid (3) Industrieel innovatiebeleid, (4) Infrastructuurbeleid. [Meer info over het NIB vind je verder op deze site.](#)

- **“Belgian Position Paper on Future EU Programmes for Research and Innovation”**

Onze andere EWI-websites

- **WetenschapsInformatieNetwerk (WIN)** – Het WIN is een instrument van de Vlaamse overheid dat werd opgericht om de aanwezige expertise in Vlaanderen op het vlak van wetenschapscommunicatie en de popularisering van wetenschap, technologie en technologische innovatie te verankeren. Het netwerk wordt digitaal ondersteund door de website www.wetenschapsinformatienetwerk.be, die wordt beheerd door het departement EWI. Op deze website kunnen de leden informatie over hun activiteiten en projecten posten en kunnen ze publicaties en vacatures plaatsen. Een maandelijkse nieuwsbrief houdt hen op de hoogte van de activiteiten op de site. Het netwerk telt meer dan 300 leden uit meer dan 160 verschillende organisaties. Sinds 2009 worden de leden tweemaal per jaar uitgenodigd op een WIN netwerkmoment.
- **Steunpunten-website** – EWI onderhoudt de overkoepelende website van de Steunpunten Beleidrelevant Onderzoek. Over de [verwezenlijkingen in 2011 van het Programma Steunpunten Beleidsrelevant Onderzoek](#) lees je verderop deze site.
- **Flanders Research Information Space** – Via het FRIS onderzoeksportaal stelt EWI alle informatie over het lopend wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen centraal ter beschikking. [Lees meer over de ontwikkelingen van FRIS in 2010 en 2011 in het Jaarverslag 2011.](#)

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/publicaties-en-websites

Interne Projecten

Het departement EWI tracht ook op de werkvloer een innovatief beleid te voeren.

In 2011 werd werk gemaakt van enkele belangrijke projecten. Zo ontwikkelden we een samenhangende **HR-beleidsvisie**, een koepeltekst waarin alle aspecten van onze werking rond human resources en welzijn een plaats kregen. Ook een actieplan **cultuur & integriteit** werd op de sporen gezet. Last but not least zorgden we ervoor dat de **facturen** van onze leveranciers en andere partners veel sneller worden verwerkt.

Tevreden (externe en interne) klanten: daar doen we het voor !

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/interne-projecten

Een HR-beleidsvisie voor een jong departement

Instrumenten om de werking te verbeteren

Elke organisatie die een goed evenwicht tussen resultaten en menselijk kapitaal nastreeft, maakt gebruik van een gereedschapskist vol hulpmiddelen en processen. Aanwerving, inzetbaarheid, evaluatie, beloning en een optimale balans tussen werk en privéleven zijn hierbij cruciaal.

HR-beleidsvisie

Teneinde een zicht te krijgen op de diverse instrumenten – en vooral op de samenhang, het ‘globale plaatje’ van de human resources in het departement – werd een consistente HR-beleidsvisie uitgewerkt. Enerzijds brengt deze tekst onze ambities voor de middellange termijn – tot 2015 – in kaart, anderzijds biedt hij een overzicht van de gebruikte hulpmiddelen, plannen en werktuigen.

Om de HR-beleidsvisie maximaal in de organisatie te verankeren werd gekozen voor een traject waarin terugkoppeling en communicatie essentieel zijn.

Met verenigde krachten

Begin mei 2011 stelde een projectgroep, bestaande uit de secretaris-generaal, het team HR & Vorming en het afdelingshoofd van de Managementondersteunende Diensten, een ontwerpdocument op. Na de bespreking ervan op de directieraad volgde overleg in een klankbordgroep met vertegenwoordigers uit alle afdelingen. Tijdens twee vergaderingen van deze groep (9 en 23 juni) werd de tekst verfijnd. De directieraad van juli bekrachtigde de visienota, waarna de vertegenwoordigers van de vakorganisaties de tekst in het najaar kritisch evalueerden en aanvulden. In oktober werd de HR-beleidsvisie op het extranet gepubliceerd. Zowel op de directieraad als op het vakbondsoverleg zal hij geregeld worden geëvalueerd.

Dit korte en krachtige traject (zes maanden, inclusief de zomervakantie) werd met eigen middelen en mensen gerealiseerd, zonder de inbreng van externe consultancy.

Inhoud

De HR-beleidsvisie geeft de algemene principes en krijtlijnen weer van onze werking in het brede domein van human resources, personeelsbeleid- en ontwikkeling. Als koepeldocument verzekert het de samenhang tussen de plannen, acties en initiatieven die verankerd zijn in diverse strategische en operationele doelstellingen uit de managementovereenkomst en het jaarondernemingsplan.

Het document vertrekt vanuit een visietekst die aangeeft waar het departement in 2015 wil staan, geëxpliciteerd aan de hand van acht werkwoorden: kiezen, inpassen, ontwikkelen, belonen, zorgen, luisteren, begeleiden en realiseren. Bij elk ervan wordt vervolgens verwezen naar concrete (jaar-)plannen, acties en initiatieven.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/een-hr-beleidsvisie-voor-een-jong-departement

Op tijd betaald!

Klachten en laattijdige betalingen

Uit het antwoord op een parlementaire vraag in december 2010 over het tijdig betalen van facturen door de Vlaamse overheid bleek dat EWI geen al te goede beurt maakte.

Klachten van leveranciers over laattijdige betalingen waren er niet, en er werden evenmin verwijlintersten aangerekend. Toch leerde een blik op de financiële rapportering ons dat slechts minder dan de helft van de facturen voor de vervaldag werd betaald.

Verandering op komst

Wij gingen een duidelijk engagement aan om het tij te keren en deze cijfers te verbeteren. Het concrete doel: eind 2011 gebeurt 70% van onze betalingen binnen de voorziene termijn.

Hoewel de lage scores gedeeltelijk te maken hadden met de manier waarop facturen in het systeem werden geregistreerd, was het duidelijk dat een gecoördineerde aanpak o.l.v. een projectteam noodzakelijk was.

Eerst en vooral hielden wij de oorzaken van de laattijdige betalingen tegen het licht. Hiertoe werden relevante meetdata in kaart gebracht, belanghebbenden geïdentificeerd en afhandelingstijden in een specifieke database opgeslagen. Vervolgens werd de registratie in het systeem *Orafin* herbekeken, met name de invoer van subsidies en de interpretatie van de wettelijke vervaltermijnen. De betrokken personeelsleden werden bewust gemaakt van het belang van tijdig betalen. Ook op de verschillende administratieve behandeling van subsidiedossiers en facturen werd ingegaan.

Maandelijks werd gerapporteerd, laattijdige betalingen werden systematisch opgevolgd. Er was ook een gestructureerde feedback vanuit het team 'interne controle' rond de maatregelen tegen te lange afhandelingstijden. Dossier per dossier werd grondig nagekeken.

Deze intensieve opvolging heeft een aanzienlijke verbetering: uit het laatste rapport blijkt dat tussen januari en oktober liefst 89% van de facturen (subsidies inbegrepen) tijdig werd betaald!

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/op-tijd-betaald

Project cultuur en integriteit

Organisatiecultuur en integriteit

Organisatiecultuur en integriteit vormen de bindmiddelen van een goed werkende organisatie. Vandaar dat het departement in 2011 veel aandacht besteedde aan het vestigen van een organisatiebrede cultuur en cultuurversterkende instrumenten.

Definiëring van de kernwaarden

Een speciaal hiervoor opgerichte projectgroep kwam tot de definitie van vier centrale kernwaarden: creativiteit, flexibiliteit, betrouwbaarheid/integriteit en klantgerichtheid. Na enkele interactieve reflectiesessies met de personeelsleden werd beslist om creativiteit te vervangen door innovatie en samenwerken expliciet toe te voegen als vijfde kernwaarde.

Kernachtig verwoord vragen we onze medewerkers **bij de uitvoering van hun taken volgende waarden in praktijk te brengen:**

1. **Innovatief** Waar mogelijk bedenken we creatieve ideeën en oplossingen, ook in onze eigen (interne) werking.
2. **Flexibel** Verschillende situaties vragen verschillend gedrag: we spelen vlot in op veranderingen. Flexibiliteit is tweerichtingsverkeer: we overleggen waar de grenzen liggen.
3. **Betrouwbaar/integer** We gaan zorgzaam om met mensen en middelen.
4. **Klantgericht** Samen maken we werk van een vriendelijke en correcte dienstverlening.
5. **Samenwerken** We werken aan hetzelfde doel. Daarbij hangt alles met alles en iedereen met iedereen samen.

Deze vijf waarden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en een goed gebalanceerd evenwicht is een belangrijke voorwaarde om tot een haalbare werkwijze te komen.

Actieplan

Omdat tijdens de werksessies tevens benadrukt werd dat in onze organisatie ook het **persoonlijk welzijn** van de personeelsleden centraal staat, wordt in 2012 een dynamisch actieplan voorgesteld dat een evoluerend kader wil bieden om te werken in een open organisatiecultuur.

Deontologische code

Specifiek wat integriteit betreft, communiceerden we nadrukkelijk de **nieuwe deontologische code** en organiseerden we per afdeling of team van het departement een verplichte opleidingssessie met **dilemmatraining**. Op basis van de conclusies van deze trainingen en van de procesanalyses onderzoeken we in 2012 of we extra beheersmaatregelen moeten nemen om integriteitsschendingen te vermijden.

Bron-URL: www.ewi-jaarverslag.be/jaarverslag2011/project-cultuur-en-integriteit